

**СПРАВКА ЗА СТЕПЕНТА НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛЮЧОВИТЕ ИНДИКАТОРИ ЗА
ИЗПЪЛНЕНИЕ И ТЕХНИТЕ ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ ЗА 2020 Г., ВКЛЮЧЕНИ В
АСБП ЗА ПЕРИОДА 2020 - 2022 Г. НА МИНИСТЕРСТВ НА ИКОНОМИКАТА**

**ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА УСТОЙЧИВОТО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ
И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ**

• **Кратко описание на изпълнението на областта на политиката**

Провежданата политика е насочена към повишаване на добавената стойност, създавана в икономиката и съответно нарастване на БВП. Целите на икономическата политика са стимулиране на износа, повишаване на икономическата активност и съответно заетостта в страната, като крайната цел е подобряване на благосъстоянието на живот.

Ефектът на политиката се изразява в подобрена бизнес среда, по-добро управление на държавните активи, подобрени условия за инвестиции, иновации, високите технологии и предприемаческата активност.

През последните четири години българската икономика отчита годишен ръст в диапазона 3.1% - 3.8%. По данни на НСИ, намалението на БВП на годишна база през 2020 г. е 4.2% в резултат на кризата с COVID-19.

През последните години се отчита постепенно нарастване на инфлацията, което е признак за активизиране на икономическите процеси в страната. През 2020 г. инфлацията възлиза на 1.7%.

В резултат на кризата от COVID-19, безработицата в страната отчете леко повишение, като в края на 2020 г. този индикатор достигна 6.7%.

От 2010 г. се отбелязва тенденция на постепенно възстановяване на промишленото производство. В резултат на кризата с COVID-19, през 2020 г. индексът на промишленото производство намалю с 5.9% на годишна база.

През последните години износьт и вносът се характеризират с ниски нива на промяна, което е пряко обвързано с конюнктурата на външните пазари. По данни на НСИ, през 2020 г. износьт намалява с 6.4% на годишна база, а вносът с 8.9%.

Преките чуждестранни инвестиции в България през последните години се запазват на относително стабилно ниво. През 2020 г. преките чуждестранни инвестиции са на стойност 2 123.9 млн.евро или 3.5% от БВП.

• **Ключови индикатори**

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

2000.01.00 Област на политика устойчиво икономическо развитие и конкурентоспособност	Мерна единица	Целева стойност за 2020 г.	Отчет 2020 г.
Наименование на ключовите индикатори			
1. Реален икономически растеж	% промяна спрямо предходна година	3.3	-4.2*
2. Преки чуждестранни инвестиции	% от БВП	3.5	3.5**

Източници: * по данни на НСИ за 2020 г.; ** по данни на БНБ за 2020 г.

Обяснителна информация за изпълнението на ключовите индикатори

*Изчислен по производствения метод, БВП по пазарни цени е сумата от brutната добавена стойност по базисни цени за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху продуктите, неприпадаем данък върху добавената стойност и мита върху вноса.

Брутната добавена стойност (по базисни цени) е стойността на произведените стоки и услуги в резултат на производствената дейност на резидентите.

Реалното нарастване на БВП отразява ръста на БВП по базисни цени и промяната на икономическата активност в страната и има пряко отношение към осигуряване на устойчив икономически растеж, което е основна цел на настоящата политика.

**Индикаторът Преки чуждестранни инвестиции представлява вложенията, включващи дългосрочни отношения, отразяващи дълготрайния интерес на резидент на чуждестранна икономика (чуждестранен пряк инвеститор) в предприятие – резидент на българската икономика (инвестиционно предприятие). Пряката инвестиция включва както първоначалната трансакция между двата субекта, така и всички последващи трансакции между тях.

Преките инвестиции са част от платежния баланс на страната и отразяват движението на капитали от и към чужбина. Те отразяват индиректно атрактивността на условията за бизнес в България и перспективите за тяхното развитие. Преките чуждестранни инвестиции са свързани с въвеждането на иновации, както и повишаването на производителността на труда, както и конкурентоспособността на икономиката.

Причините за съответното неизпълнение или отклонение от определените целеви стойности и очакваните резултати за съответния ключов индикатор

И двата индикатора се отнасят към Стратегическа цел: „Повишаване на потенциала за икономически растеж и подобряване на възможностите за участие в единния европейски пазар и пазарите на трети страни”.

Източникът за прогнозните данни на индикаторите Реален икономически растеж и Преки чуждестранни инвестиции е редовната макроикономическа прогноза на Министерство на финансите (пролетна или есенна), а отчетните данни са официално публикувани данни от НСИ и БНБ.

Отклонението на отчетената стойност на индикаторите от целевите стойности се дължи на множество фактори от национален и международен характер, както и непредвидимия характер на определени събития от политическо, икономическо, здравно или друго естество.

За неизпълнението на индикатора реален икономически растеж основна роля има настъпилата здравна криза, вследствие разпространението на COVID-19 в началото на 2020 г. Пандемията доведе до блокиране дейността на множество икономически дейности, вследствие на което се отчете намаление на БВП.

ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА ЕФЕКТИВНОТО ВЪНШНОИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

• Кратко описание на изпълнението на областта на политиката

Политиката за ефективно външноикономическо сътрудничество е решаваща за устойчивото икономическо развитие на страната и подобряване на конкурентоспособността на българските предприятия. Постигането на ръст на износа

и привличането на инвестиции са важни за технологичната модернизация и обновяването на производството, за развитието на иновативни продукти и услуги.

Износът на стоки и услуги и преките чуждестранни инвестиции са едни от основните източници за осигуряване устойчив растеж, основан на експортното ориентиране и повишаване на конкурентоспособността на българската икономика.

Практическото спиране на деловата активност и търговията заради пандемията от COVID-19 в световен мащаб се отрази на външната ни търговия през 2020 г.

По предварителни данни на Националния статистически институт, през 2020г. общо за ЕС и трети страни са изнесени стоки за 54 702.0 млн. лв., което е с 6.4% по-малко в сравнение с предходната година, а общата стойност на внесените стоки от ЕС и трети страни е 60 102.7 млн. лв. и намалява с 8.9%.

През 2020 г. износът на стоки от България за ЕС намалява с 4.1% спрямо 2019 г. и е в размер на 35 836.5 млн. лева. Вносът на стоки в България от ЕС през 2020 г. спада с 9.2% спрямо 2019 г. и е на стойност 36 555.6 млн. лева.

През 2020 г. износът на стоки от България за трети страни намалява с 10.5% в сравнение с 2019 г. и е в размер на 18 865.5 млн. лв., а вносът на стоки от трети страни спада с 8.5% и е на стойност 23 547.1 млн. лева.

През 2020 г. са осъществени мероприятия за ограничаване спада на износа и инвестициите, както и за запазване на пазарния достъп на български стоки и услуги до пазарите на трети страни в условията на пандемията от COVID-19.

В периода 1 януари – 31 декември 2020 г., въпреки предизвикателствата в условията на усложнена глобална икономическа среда и здравна обстановка, бяха проведени редица мероприятия за поддържане на интензитета на диалога с водещите ни икономически партньори от ЕС, страните от Западните Балкани, Русия и страните от ОНД, Азия, Близкия изток и Северна Африка, Северна и Южна Америка, с цел ограничаване спада на износа и инвестициите, както и за запазване на пазарния достъп на български стоки и услуги до чужди пазари. Проведени бяха видеоконферентни разговори, онлайн срещи, онлайн бизнес форуми и срещи на представителите на бизнеса с потенциални партньори. На българския бизнес бе предоставена информация за онлайн изложения, конференции и уебинари, обявени международни търгове, в които биха могли да участват заинтересовани български фирми.

През отчетния период, въпреки избухването на пандемията от COVID-19, бяха проведени многобройни видеоконферентни срещи по въпроси от областта на Общата търговска политика на ЕС; постигнат бе напредък във водените от ЕК преговори за сключване на преференциални търговски споразумения с трети страни и региони и многостранни инициативи в Световната търговска организация, в контекста на дейностите, насочени към подобряване интегрирането на българската икономика в международната търговска система, чрез прилагане на Общата търговска политика на Европейския съюз и координиране на изпълнението на задълженията на страната по сключените от ЕС международни споразумения и договорености.

- **Ключови индикатори**

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

2000.02.00 Област на политика ефективно външноикономическо сътрудничество	Мерна единица	Целева стойност за 2020 г.	Отчет 2020 г.
Наименование на ключовите индикатори			
1. Износ на стоки	%	4.7	-6.4
2. Внос на стоки	%	5.9	-8.9

3. Постигнати многостранни и двустранни договорености за икономическо, търговско и техническо сътрудничество	Бр.	4	8
--	-----	---	---

Обяснителна информация за изпълнението на ключовите индикатори

Износът на стоки е основен двигател на икономическия ръст на страната чрез валутните приходи от износа на стоки, а вносът на стоки осигурява основните ресурси за икономическото развитие на страната.

Износът и вносът на Република България през 2020 г. намаляват в сравнение с предходната година, което е видно от данните, посочени в степента на изпълнение на целите на политиката.

Постигането на многостранни и двустранни договорености за икономическо, търговско и техническо сътрудничество осигурява наличието на адекватна договорно-правна рамка и създава благоприятни условия за подобряване на експортния потенциал на българските компании и разширяване на присъствието на български стоки и услуги на чужди пазари.

През 2020 г. са осъществени мероприятия за разширяване на търговско-икономическото сътрудничество. Бяха подписани и се съгласуват двустранни договорености за икономическо сътрудничество. Постигнат бе напредък във водените от ЕК преговори за сключване на преференциални търговски споразумения с трети страни и региони.

Причините за съответното неизпълнение или отклонение от определените целеви стойности и очакваните резултати за съответния ключов индикатор

Причините за чувствителното отклонение при износа и вноса се дължат на разразилата се в началото на 2020 г. пандемия от коронавирус. Практическото спиране на деловата активност, затруднения във веригите на доставките в световен мащаб и като цяло намаляване на глобалното търсене заради пандемията неизбежно се отрази и на българската икономика.

Силно засегнати от кризата бяха основните външнотърговски партньори на България от Европейския съюз, което оказва негативно въздействие върху външната ни търговия със страните от ЕС. През 2020 г. износът на стоки от България за ЕС намалява с 4.1%, а вносът на стоки от страните от Европейския съюз намалява с 9.2%.

През 2020 г. отчитаме сериозен спад при търговията ни с трети страни. Данните на НСИ сочат спад на износа на България за трети страни с 10.5% на годишна база. Вносът на стоки от страни извън ЕС намалява с 8.5%. През 2020 г. при износа на стоки от България за трети страни, разпределен според Стандартната външнотърговска класификация, най-голям спад в сравнение с 2019 г. се наблюдава в секторите „Минерални горива, масла и подобни продукти“ (спад от 59.7%) и „Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн“ (намаление от 27.1%). При вноса на стоки от трети страни, разпределен според Стандартната външнотърговска класификация, през 2020 г. най-голям спад спрямо 2019 г. се наблюдава в сектор „Минерални горива, масла и подобни продукти“ (спад от 50.6%).

През отчетния период бе постигнат напредък във водените от ЕК преговори за сключване на преференциални търговски споразумения с трети страни и региони. Постигнати са и са съгласувани двустранни договорености за икономическо сътрудничество с Китай и Руска Федерация (ЦПРБМ), Саудитска Арабия и Обединените арабски емирства..